



15.11.2023

VN/ 28535/2023

TYÖ- JA KOULUTUSPERUSTEISTEN OLESKELULUPAMENETTELYJEN OHJAUSRYHMÄN SEKÄ TYÖRYHMIEN ASETTAMISPÄÄTÖS

Asettaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö, sisäministeriö, ulkoministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö asettavat tällä päätöksellä ohjausryhmän työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupamenettelyjen poikkihallinnolliselle kehittämistyölle. Ohjausryhmän lisäksi tällä päätöksellä asetetaan digitalisaation edistämisen työryhmä sekä lupamenettelyjen kehittämisen yhteistyöryhmä. Lisäksi tällä päätöksellä todetaan OLEDIGI-operatiivisen valmisteluryhmän toiminnan päättyminen.

Toimikausi

Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupamenettelyjen ohjausryhmä:

- 15.11.2023-31.3.2027

Digitalisaation edistämisen työryhmä:

- 15.11.2023-31.12.2024

Oleskelulupamenettelyjen kehittämisen yhteistyöryhmä:

- 15.11.2023-31.12.2024

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan työperusteinen maahanmuutto on Suomen talouskasvun ja palvelujen turvaamisen kannalta erittäin tärkeää. Työperusteinen maahanmuutto on osa hallituksen työllisyystavoitteen saavuttamista, ja osaajapulaan vastataan edistämällä kohdennetusti kansainvälistä rekrytointia, sujuvoittamalla oleskelulupaprosesseja ja lisäämällä valvontaa, vahvistaen samalla edellytyksiä talouden kasvuun. Hallitusohjelman tavoitteena on varmistaa sujuvat ja hallitut oleskelulupaprosessit sekä toimiva jälkivalvonta.

Hallitusohjelmassa oleskelulupamenettelyyn ja jälkivalvonnan kehittämiseen liittyvät tärkeimmät toimenpidekokonaisuudet ovat:

- Nopean lupakäsittelyn takaaminen työ- ja koulutusperusteista oleskelulupaa hakeville, tavoitteena 1 kk:n käsittelyaika, ja yli 4000 eur/kk ansaitseville 7 vrk
- Tunnistautumisen kehittäminen ja osa-automaation lisääminen

- Riskiperusteisuuden vahvistaminen ja jälkivalvonnan kehittäminen työntekijöille ja opiskelijoille

Käsittelyaikaan liittyvien hallitusohjelmakirjauksien toteuttamiseksi jatketaan jo aloitettua toimintatapojen ja tietojärjestelmien kehittämistyötä poikkihallinnollisena yhteistyönä ja operatiivisena viranomaistyönä. Lisäksi hallitusohjelmakirjauksia toteutetaan itsenäisinä säädöshankkeina ja selvityksinä. Näitä ovat mm. työntekijän oleskeluluvan tulorajan nostaminen, työntekijän oleskeluluvan työnteko-oikeuden laajentaminen, kolmen kuukauden työttömyyttä koskeva sääntö, opiskelijoiden toimeentulotuen saantia koskeva sääntö sekä työperusteisten lupien tulorajojen nostoa koskeva selvitys.

Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupamenettelyjen ja lupien jälkivalvonnan kehittämistä koskevien hallitusohjelmakirjauksien toimeenpano kytketään osaksi poikkihallinnollista Talent Boost-toimenpideohjelmaa, josta hyväksytään syksyn 2023 aikana hallitusohjelman prioriteettien mukaisesti päivitetty versio, ja jonka toimeenpanon tueksi asetetaan erillinen ohjausryhmä.

Työ- ja koulutusperusteisten lupaprosessien kehittämistyötä on edellisellä hallituskaudella edistetty Ulkomaalaislainsäädännön ja lupamenettelyjen kehittämishankkeessa. Kehittämishanke on päättänyt toimintansa hankkeen ohjausryhmän päätöksellä 20.9.2023, ja julkaissut loppuraporttinsa Hankeikkunassa 6.10.2023. Kehittämishankkeeseen 10.6.2022 asetettu OLEDIGI operatiivinen valmisteluryhmä päättää aiemman asettamispäätöksen (VN/3563/2020, TEM027:00/2020) mukaisen toimintansa. Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan (RRP) sisältyvän uudistuksen P3C1R3 tueksi käynnistetty poikkihallinnollinen OLEDIGI-hanke jatkaa kuitenkin toimintaansa TEM:n ohjauksessa 31.12.2024 asti, tehtäväänään huolehtia RRF-rahoitukselle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen:

- erityisasiantuntijoiden ja kasvuyrittäjien pikakaistan 14 vuorokauden käsittelyajan ylläpitäminen sekä
- keskimäärin 30 vuorokauden käsittelyajan saavuttaminen kaikissa työ- ja koulutusperusteisissa luvissa v. 2024 aikana.

OLEDIGI-hankkeelle asetettujen ja hallitusohjelman mukaisten käsittelyaikatavoitteiden etenemisen seuranta siirtyy tällä asettamispäätöksellä asetettavalle ohjausryhmälle. Tavoitteiden jäädessä saavuttamatta niille asetetussa tavoiteajassa tai jos muusta syystä tuloutuksia EU:lta ei saada, jää hankkeen kustannuksia kansallisesti rahoitettaviksi. Käsittelyaikatavoitteet ovat linjassa pääministeri Orpon hallitusohjelman kanssa.

Ohjausryhmän tehtävät

Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupamenettelyjen ohjausryhmä ohjaa ja koordinoi työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupien kokonaisuuteen liittyviä toimenpiteitä ja huolehtii siitä, että työ- ja koulutusperusteisiin lupaprosesseihin kohdistuvat muutokset muodostavat johdonmukaisen ja hallitusohjelman tavoitteita toteuttavan kokonaisuuden. Ohjausryhmä seuraa lupaprosessiin osallistuvien toimijoiden tuottavuuden kehitystä sekä lupaprosessiin liittyviä tunnuslukuja, kuten käsittelyaikoja ja jonotilanteiden kehitystä, ja reagoi tarvittaessa poikkeamiin. Käsittelyaikatavoitteen edistymisen seurannassa erityistä huomiota kiinnitetään RRF-rahoitukselle asetettuun aikarajaan.

Lisäksi ohjausryhmä seuraa ja ohjaa tällä asettamispäätöksellä asetettavien työryhmien toimintaa. Hallitusohjelman toimeenpanoa varten asetettavien erillisten säädöshankkeiden ohjaus ei sisälly ohjausryhmän tehtäviin, vaan niistä vastaavat normaaliin tapaan vastuuministeriöt.

Ohjausryhmä tuottaa Talent Boost –ohjausryhmän käyttöön työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupaprosessien yhteismitallista tilannekuvaa erikseen sovittavien mittarien pohjalta.

Ohjausryhmän kokouksiin voi osallistua jäsen ja varajäsen sekä tarpeen vaatiessa muukin saman organisaation edustaja. Lisäksi ohjausryhmä voi kuulla asiantuntijoita tarpeen mukaan.

Ohjausryhmän kokoonpano

Puheenjohtajat

- Puheenjohtaja: Maahanmuuttojohtaja Sonja Hämäläinen, TEM
- Varapuheenjohtaja: Johtava asiantuntija Katri Niskanen, TEM

Jäsenet ja varajäsenet

Sisäministeriö:

- lainsäädäntöjohtaja Riitta Koponen
- johtava asiantuntija Berit Kiuru (vara)

Ulkoministeriö:

- lähetystöneuvos Katja Luopajarvi
- lähetystöneuvos Anna Esko (vara)

Opetus- ja kulttuuriministeriö:

- hallitusneuvos Henna Närhi

Maahanmuuttovirasto:

- apulaisjohtaja Elina Immonen
- digijohtaja Anna Cheung (vara)

TE-toimistojen työlupapalvelut (jäsenyys 31.12.2024 asti):

- palvelujohtaja Mari Tuomikoski

Uudenmaan ELY-keskus:

- maahanmuuttopäällikkö Jaana Suokonautio
- johtava asiantuntija Katja Kultalahti (vara)

DVV:

- ylijohdaja Timo Salovaara
- johtaja Jari Taipale (vara)

Work in Finland

- ryhmäpäällikkö Emine Karakan, KEHA-keskus
- varalle yksikön johtaja Jaakko Westerlund, KEHA-keskus
- manager Annamari Soikkeli, Business Finland

Ohjausryhmän asiantuntijasihteeristön muodostavat projektipäällikkö Kristel Stenman-Huuskonen, erityisasiantuntija Kimmo Kari ja erityisasiantuntija Essi Lojander työ- ja elinkeinoministeriöstä.

Työryhmien tehtävät ja kokoonpanot

Tällä asettamispäätöksellä asetetaan ohjausryhmän alaisuuteen työryhmärakenne, joka muodostuu kahdesta poikkihallinnollisesta ryhmästä.

1. Digitalisaation edistämisen työryhmä

Tehtävät:

Työryhmän tehtävänä on muodostaa kokonaiskuva työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton tietojärjestelmäympäristöstä ja sen kehitysnäkymistä kokonaisarkkitehtuurimenetelmin. Alkuvaiheessa arkkitehtuurityö rajataan koskemaan työperusteisia lupaprosesseja, ja työn mahdollisesta jatkosta tehdään esitys työryhmässä. Työryhmän tavoitteena on luoda konkreettisia työkaluja säädösvalmistelun tueksi ja digitalisaatio-osaamisen laajentamiseksi työ- ja koulutusperusteiseen maahanmuuttoon liittyvässä valtioneuvostotyössä.

Työryhmätyöskentelyllä tavoitellaan ainakin seuraavia tuotoksia:

- Tiivis visualisoitu esitys työperusteisten oleskelulupaprosessien tietojärjestelmäarkkitehtuurista. Esityksen tarkempi sisältö, kuvaustapa ja painopisteet määritellään osana työryhmätyöskentelyä.
- Ehdotus säädöshankkeiden ja digitalisaation yhteensovittamisen käytännön toimenpiteiksi.
- Esitys kokonaisarkkitehtuurin jatkotyöstä (ml. rajauksen laajentaminen) ja ylläpidosta.

Työryhmässä seurataan Maahanmuuttoviraston digitalisaatiotyön tilannekuvaa työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton kentällä tiekartan tai muun visualisoidun aineiston pohjalta. Mahdolliset merkittävät poikkeamat tai riskit viedään tarvittaessa ohjausryhmän käsiteltäväksi.

Työryhmä raportoi työn etenemisestä ohjausryhmälle.

Työryhmän kokouksiin voivat osallistua jäsenet ja varajäsenet sekä tarpeen vaatiessa muukin saman organisaation edustaja. Työryhmä kuulee tarpeen mukaan muita tahoja.

Kokoonpano:

Työ- ja elinkeinoministeriö:

- erityisasiantuntija Essi Lojander (pj.)
- hallitusneuvos Jarmo Tiukkanen
- erityisasiantuntija Kimmo Kari (sihteeristö)

Sisäministeriö:

- johtava asiantuntija Ismo Parviainen (sihteeristö)
- erityisasiantuntija Anu Polojärvi (vara)

Maahanmuuttovirasto:

- digijohtaja Anna Cheung
- tietohallintojohtaja Tuomas Untamo (vara)
- toiminnallinen arkkitehti Roosa Mantila (sihteeristö)

Ulkoministeriö:

- prosessiomistaja Riina Keskinen
- projektipäällikkö Mikko Nenonen (vara)

2. Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupamenettelyjen kehittämisen yhteistyöryhmä

Tehtävät:

Yhteistyöryhmä on työ- ja koulutusperusteisten lupamenettelyjen poikkihallinnollisen kehittämisen yhteistyörakenne, jonka tavoitteena on oleskelulupaprosessin eri vaiheiden sujuvuuden varmistaminen, lupaprosessiin osallistuvien viranomaistahojen välisen yhteiskehittämisen ylläpitäminen ja Migrin mandaatin vahvistaminen kokonaisprosessin kehittämisen vastuutahona.

Yhteistyöryhmän tehtävänä on muodostaa ja ylläpitää oleskelulupamenettelyjä koskevaa yhteistä tilannekuvaa, tunnistaa prosessin tärkeimpiä pullonkauloja ja toiminnan tehostumisen edellyttämiä muutos- ja kehitystarpeita poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Yhteistyöryhmä huolehtii myös hallitusohjelman mukaisten tunnistautumisen seuraamiseen ja väärinkäytösten estämiseen liittyvien tavoitteiden edistämisestä. Työryhmä varmistaa myös muilta osin, että kehittämistoimet toteuttavat hallitusohjelman tavoitteita sujuvasta ja hallitusta lupaprosessista.

Yhteistyöryhmän työskentelyllä tavoitellaan ainakin seuraavia tuotoksia:

- Tilannekuva työ- ja koulutusperusteisten lupaprosessien tärkeimmistä pullonkauloista ja vaiheistettu suunnitelma toimenpiteistä prosessin sujuvuuden varmistamiseksi.
- Yhteistyöryhmän esitys toimenpiteistä, joita lupaprosessin alkuvaiheen ja UM:n toimialaan kuuluvien toimintojen laadun ja sujuvuuden varmistamiseksi on toteutettava sekä kooste tunnistautumisen nykytilasta, ml. esitys toimenpiteistä väärinkäytösten riskien estämiseksi. Työn tarkemmasta rajauksesta ja sisällöstä sovitaan osana ryhmän työskentelyä.
- Ehdotus pidemmän aikavälin yhteistyörakenteista tehokkaan ja laadukkaan poikkihallinnollisen prosessin mahdollistamiseksi.

Yhteistyöryhmästä voidaan antaa toimeksi tehtäviä, joiden edistämisestä ryhmään nimetyt jäsenet vastaavat omien organisaatioidensa osalta. Yhteistyöryhmä raportoi työn etenemisestä ohjausryhmälle.

Työryhmän kokouksiin voi osallistua jäsen ja varajäsen sekä tarpeen vaatiessa muukin saman organisaation edustaja. Työryhmä kuulee tarpeen mukaan muita tahoja.

Kokoonpano:

Maahanmuuttovirasto:

- kehitysjohtaja Johannes Hirvelä, pj.
- vastuualuejohtaja Kaj Swanljung (sihteeristö)
- asiakkuusjohtaja Harriet Mallenius

Työ- ja elinkeinoministeriö:

- johtava asiantuntija Katri Niskanen, varapj.
- projektipäällikkö Kristel Stenman-Huuskonen
- erityisasiantuntija Essi Lojander
- erityisasiantuntija Kimmo Kari (sihteeristö)

Ulkoministeriö:

- lähetystöneuvos Katja Luopajarvi, varapj.
- prosessinomistaja Riina Keskinen
- työvoimakonsulien koordinaattori Iida Niemi (sihteeristö)

TE-toimistojen työlupapalvelut

- johtava asiantuntija Merja Niemelä
- palveluvastaava Assi Puistolampi (vara)
- palvelupäällikkö Annina Rantala (sihteeristö)

Sisäministeriö

- neuvotteleva virkamies Harri Sivula
- johtava asiantuntija Berit Kiuru (vara)

Tarvittaessa kutsuttavat tahot:

OKM / OPH

- erityisasiantuntija Nelli Tiainen (OKM)
- opetusneuvos Maija Airas (OPH)

Business Finland

- manager Santeri Ojala
- manager Joonas Halla
- manager Annamari Soikkeli

Uudenmaan ELY-keskus

- erikoissuunnittelija Laura Koivisto-Khazaal
- johtava asiantuntija Katja Kultalahti (vara)

Kustannukset ja rahoitus

Ohjausryhmän ja työryhmien tehtävät hoidetaan virkatyönä. Jäsenille ja asiantuntijoille ei makseta matkakuluja tai kokouspalkkioita.

Timo Jaatinen
Kansliapäällikkö
TEM

Kirsi Pimiä
Kansliapäällikkö
SM

Jukka
Salovaara
Valtiosihteeri
UM

Anita Lehikoinen
Kansliapäällikkö
OKM

Antti Kaihovaara
Johtava asiantuntija
TEM

Jakelu

Sisäministeriö
Ulkoministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Maahanmuuttovirasto
KEHA-keskus
Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan TE-toimisto
Pirkanmaan TE-toimisto
Kaakkois-Suomen TE-toimisto
Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS)
Business Finland Oy
Digi- ja väestötietovirasto

Tiedoksi

Erityisavustaja Veera Svahn
TEM/MAKO
TEM/AKO
TEM/TTM
TEM/IYR
TEM/OHJY
TEM kirjaamo
Valtiovarainministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö

VN/28535/2023-TEM-15

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: